

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Gemeentelijke Basisschool - 't Mierken te BEIGEM

Hoofdstructuur basisonderwijs

Instellingsnummer 5645
Instelling Gemeentelijke Basisschool - 't Mierken
Directeur MYRIAM EYNIKEL
Adres Gemeentehuisstraat 1 - 1852 BEIGEM
Telefoon 02-269.50.17
Fax 02-269.50.17
E-mail gbs.mierken@telenet.be

Bestuur van de instelling Gemeentebestuur van Grimbergen
Adres Prinsenstraat 3 - 1850 GRIMBERGEN

Scholengemeenschap Gemeentescholen Grimbergen
Adres Nachtegaallaan 5 - 1851 HUMBEEK

CLB Vrij CLB Noordwest - Brabant
Adres Spiegelstraat 1 - 1730 ASSE

Dagen van het doorlichtingsbezoek 25-26-28-02-2013
Einddatum van het doorlichtingsbezoek 28-02-2013
Datum bespreking verslag met de instelling 15-03-2013

Samenstelling inspectieteam
Inspecteur-verslaggever Leen Willems
Teamleden Marianne D'Heer
Deskundige(n) behorend tot de nihil
administratie
Externe deskundige(n) nihil

INHOUDSTAFEL

INLEIDING	3
1 SAMENVATTING.....	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie.....	8
3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie	8
3.1.1.3 Vaststellingen voor kleuteronderwijs: leergebieden wiskundige initiatie en wereldoriëntatie	8
3.1.1.4 Lager onderwijs: wiskunde	11
3.1.1.5 Lager onderwijs: wereldoriëntatie	12
3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?	14
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	14
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	15
4.1 Evaluatie	15
4.1.1 Evaluatiepraktijk	15
4.1.2 Rapporteringspraktijk	16
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	17
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	18
6.1 Wat doet de school goed?	18
6.2 Wat kan de school verbeteren?	18
7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG.....	19
7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg	19
7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg	19

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de instelling een selectie van de onderwijsreglementering:
 - een selectie van leergebieden om het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen na te gaan.
Voor elk leergebied onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - o het onderwijsaanbod
 - o de uitrusting
 - o de evaluatiepraktijk
 - o de leerbegeleiding
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de instelling dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?
3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het onderzoek naar de hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid

De controle van de erkenningsvoorwaarden betreffende de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de instelling vindt gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle resulteert in een afzonderlijk verslag dat bij het doorlichtingsverslag wordt gevoegd en eveneens verschijnt op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders, leerlingen of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

De Gemeentelijke Basisschool 't Mierken richt onderwijs in op twee vestigingsplaatsen in de landelijke gemeente Beigem, een deelgemeente van Grimbergen. In de ene afdeling zijn de kleuters en de eerste graad van het lager onderwijs gehuisvest en in het andere gebouw, dat zich op wandelafstand bevindt, de tweede en derde graad. Hoewel de school een groeiend leerlingenaantal kent en een toenemende instroom van anderstalige kinderen vanuit de Brusselse rand ervaart, profileert ze zich als een kleinschalige zorgzame dorpschool. Het team spant zich dagelijks in om kwaliteitsvol onderwijs te bieden en om tegemoet te komen aan de specifieke taalnoden van haar populatie.

De onderwijsinspectie onderzocht tijdens deze doorlichting de inspanningsverplichting van de kleuterafdeling en de resultaatsverplichting van de lagere afdeling voor de leergebieden wiskundige initiatie, wiskunde en wereldoriëntatie. Daarnaast onderzocht ze ook de kwaliteit van de evaluatie- en de rapporteringspraktijk.

Het erkenningsonderzoek toont aan dat de resultaten van de onderzochte leergebieden aan de verwachtingen van de overheid voldoen.

In het kleuteronderwijs komen de leergebieden wiskundige initiatie en wereldoriëntatie geïntegreerd aanbod binnen de thematische werking. Dit bevordert de horizontale samenhang tussen de verschillende leergebieden. De thema's sluiten aan bij de leef- en belevingswereld van de kleuters. De leraren gebruiken het leerplan en de bijhorende netgebonden doelenzoeker om hun activiteitenaanbod te plannen en te bewaken. Zowel de functionaliteit van de schooleigen planningsdocumenten om een doelbewuste en evenwichtige invulling van het onderwijsaanbod te garanderen, als een leerinhoudelijke afstemming binnen de thema's over alle leeftijdsgroepen heen, hebben nog groeimogelijkheden. De opvolging van de kleuters gebeurt via observaties en periodieke screenings. Deze zijn weinig afgestemd op de na te streven ontwikkelings- en leerplandoelen. Een doelgerichte eerstelijnszorg binnen een planmatige aanpak is minder herkenbaar.

De meeste leraren hebben oog voor werkelijkheidsgericht onderwijs. Door de stimulerende leeromgeving, de uitdagende hoeken en het ontdekken van de nabije omgeving krijgen de kinderen de mogelijkheid tot actief ontdekken, exploreren en experimenteren van de wereld rondom zich.

In het lager onderwijs wijzen de leerprestaties voor wiskunde erop dat de leerlingen kunnen rekenen op een volledig aanbod, een doelbewuste pedagogisch-didactische aanpak en een degelijke begeleiding door het zorgteam. De leraren vertrouwen op een onderwijsleerpakket om op een evenwichtige en gevarieerde manier de leerplandoelstellingen voor wiskunde naar de praktijk te vertalen en te evalueren. Met gradueel opgebouwde begrippenlijsten en afspraken rond referentiematen en leerinhouden streeft de school naar een gelijkgerichte aanpak van haar wiskundeonderwijs. De meeste leraren laten nog kansen liggen om verworven kennis, inzichten en vaardigheden in verband te brengen met en te gebruiken in zinvolle realistische contexten.

Voor het leergebied wereldoriëntatie werkt het team met een eigen aanbod van thema's. De school bevindt zich in een overgangsfase om geleidelijk aan over te schakelen op het gebruik van een eenvormig onderwijsleerpakket. Een digitaal instrument van de onderwijskoepel geeft momenteel sturing bij de selectie, de planning en de bewaking van een evenwichtig en gevarieerd onderwijsaanbod. De leerplandoelstellingen vormen het uitgangspunt bij het ontwikkelen van een schooleigen begrippenlijst die mee borg staat voor continuïteit en verticale samenhang doorheen de hele basisschool. Actieve werkvormen en voldoende exploratiekansen van de nabije en verre omgeving kenmerken dit wereldoriënterend onderwijs.

Het kwaliteitsonderzoek toont aan dat de evaluatie- en rapporteringspraktijk nog enige doelgerichtheid mist, door het ontbreken van een richtinggevende en gezamenlijk gedragen visie. Het digitale leerlingvolgsysteem en diverse evaluatievormen ondersteunen het team om voornamelijk de cognitieve evolutie van de kinderen in kaart te brengen. Leraren en ouders krijgen slechts in beperkte mate zicht op verworven inzichten, vaardigheden en attitudes. Op schoolniveau was de doeltreffendheid van de evaluatie- en rapporteringspraktijk nog geen onderwerp van teamgericht overleg. Hierdoor zijn er nog weinig bijsturingen in de richting van een meer brede en doelgerichte leerlingevaluatie en rapportage.

Het onderzoek naar het algemeen beleid toont aan dat de school steunt op een gedeeld leiderschap. Samen met het zorgteam tracht de directeur een participatief beleid na te streven in een respectvolle en open sfeer. De betekenis die schuilgaat achter de naam van de school is duidelijk waarneembaar. Werkgroepen met een pedagogische ondersteunende functie, overlegstructuren en een goede samenwerking bevorderen een gezamenlijke doelgerichtheid binnen de gehele basisschool. Door de groeiende cultuur van zelfevaluatie ervaart de school de noodzaak om een aantal aspecten van haar werking kritisch in vraag te stellen en bij te sturen. Toch ontbreekt bij de implementatie van vernieuwingen soms een goed uitgekende strategische aanpak, gebaseerd op afgebakende doelen en met een directe opvolging tot op de klasvloer.

De onderwijsinspectie formuleert een gunstig advies voor zowel de kleuter- als de lagere afdeling. Ze waardeert de inspanningen van het schoolbestuur, de scholengemeenschap, de directie en het personeelsteam. De verschillende schoolbetrokkenen beschikken over voldoende draagkracht en ontwikkelingsdynamiek om toekomstgericht verder te bouwen aan kwaliteitsvol onderwijs.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus

Kleuteronderwijs

wiskundige initiatie
wereldoriëntatie

Lager onderwijs

wiskunde
wereldoriëntatie

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Onderwijs

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

Rapporteringspraktijk

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

3.1.1.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie

Voldoet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor het leergebied wiskundige initiatie in voldoende mate na. De verschillende domeinen komen in voldoende mate op een geïntegreerde wijze aan bod.

3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor het leergebied wereldoriëntatie in voldoende mate na. Er is een volledig aanbod voor de verschillende domeinen. De thematische werking bevordert de geïntegreerde aanpak en de natuurlijke samenhang met de andere leergebieden.

3.1.1.3 Vaststellingen voor kleuteronderwijs: leergebieden wiskundige initiatie en wereldoriëntatie

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

De leerplannen vormen het referentiekader voor de invulling van het onderwijsaanbod. De leraren hanteren hierbij het digitaal doelenboek van de eigen onderwijskoepel. Een inventarisatie van nagestreefde doelen helpt de teamleden om de totaliteit van het aanbod voor hun groep te bewaken en om eventueel leemtes bij te sturen.

De individuele planningsdocumenten van de leraren getuigen van een grote verscheidenheid naar vorm en diepgang.

Een doelbewuste en evenwichtige selectie van leerplandoelen om het activiteitenaanbod intentioneel te plannen, is nog niet bij iedereen een verworvenheid en gebeurt hierdoor eerder vanuit een verantwoordingsperspectief.

In de praktijk werken de leraren hun aanbod uit vanuit een thema. De thema's sluiten aan bij de leef- en beleavingswereld van de kinderen en bieden mogelijkheden om de basiscompetenties geïntegreerd te verwerven. Deze zijn meestal herkenbaar in het klasbeeld aanwezig.

Deze thematische werking bewerkstelligt eveneens de horizontale samenhang tussen de verschillende leergebieden.

De aandacht voor de verticale samenhang komt tot uiting in een uitgebreide gradueel opgebouwde begrippenlijst. Eveneens zijn er afspraken over kalenders die de continuïteit en gradatie doorheen de opeenvolgende leeftijdsgroepen bevorderen. De consecutieve invulling van het onderwijsaanbod voor de onderzochte leergebieden was nog geen onderwerp van teamgericht overleg. De leraren zijn vooral via informele overlegmomenten op de hoogte van elkaars werking en aanbod.

Voor het leergebied wiskundige initiatie krijgen de oudste kleuters veelvuldig ervaringsmogelijkheden die bijdragen tot een ontluikende gecijferdheid. De aandacht hiervoor is duidelijk in het klasbeeld en de -inrichting aanwezig. Een doelbewuste keuze aan ervarings- en spelmaterialen draagt bij tot een uitdagende en rijke leeromgeving. Kleuters krijgen hier volop kansen om al

handelend, explorerend en experimenterend wiskundige kennis en inzichten op te doen.

Sommige leraren benaderen deze aanpak vanuit werkbladen. Hierdoor ontstaat er een reëel risico op pedagogische en didactische vervroeging.

De teamleden hebben aandacht voor werkelijkheidsgericht onderwijs. De themagebonden uitstappen en de verkenning van de nabije omgeving verruimen de actieve leerervaringen van de kleuters. Stappenplannen, takenborden en pictogrammen stimuleren de zelfstandigheid en zelfredzaamheid bij de kleuters.

Materieel beheer

Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen
Leermiddelen

Hoewel de leraren doorgaans beschikken over voldoende en gevarieerde ontwikkelingsmaterialen, zijn doelbewuste ingerichte hoeken met veel kansen tot wiskundige ontwikkeling en aandacht voor wereldoriënterende aspecten niet in alle klassen even sterk aanwezig. Hierdoor blijven er kansen liggen tot incidenteel, spelend leren.

Evaluatie

Evaluatiepraktijk
Evenwichtig / representatief
Kindvolgsysteem
Gericht op bijsturing
Leerlingvolgsysteem

De leraren volgen de ontwikkeling van de kleuters op aan de hand van observaties. Dit doen ze vooral op intuïtieve basis of naar aanleiding van bepaalde activiteiten of thema's.

De observatiecriteria om op een doeltreffende wijze de ontwikkeling van de kleuters in kaart te brengen zijn zeer beperkt en de afstemming met de na te streven onderwijsdoelstellingen ontbreekt. Dit is weinig bevorderlijk voor een doelgerichte en efficiënte ondersteuning van de kleuters op korte en lange termijn en om de kwaliteit van de eigen werking te bewaken.

In het kindvolgsysteem zijn weinig gegevens terug te vinden over de verworven competenties van kleuters met betrekking tot bepaalde aspecten van wereldoriëntatie.

Voor de oudste kleuters hanteert de school een genormeerde schoolrijpheidstest waarin wiskundige aspecten aan bod komen.

Rapporteringspraktijk

Evenwichtig / volledig
Interne / externe communicatie

De kleinschaligheid van de school bevordert de laagdrempelige communicatie tussen de verschillende schoolactoren (schoolteam, ouders en externen). Zowel formele als informele overlegmomenten bieden mogelijkheden om over de vorderingen en de dagelijkse belevenissen van de kleuters te rapporteren.

Begeleiding In de meeste kleuterklassen heeft een doeltreffende eerstelijnszorg waarbij de
Leerbegeleiding leraren de eerste verantwoordelijken zijn voor de basiszorg, nog
Beeldvorming groeimogelijkheden.
Zorg

In de planningsdocumenten zijn er weinig verwijzingen naar een gedifferentieerd aanbod dat meer aansluit bij de specifieke wiskundige behoeften en -noden van de individuele kleuter.

De dagelijkse begeleiding van kinderen met een vertraagde wiskundige denkontwikkeling steunt voornamelijk op een intuïtieve aanpak. De zorgleerkracht begeleidt of remedieert enkele kleuters op een specifieke vaardigheid.

Vanaf dit schooljaar beschikt de school over de toekenning van SES-lestijden. Dit geeft meer ruimte aan het zorgbeleid om de leerbegeleiding efficiënter te coördineren en te ondersteunen. Het zorgteam levert waardevolle inspanningen om de hulpverlening efficiënt te begeleiden.

Een doeltreffende hulpverlening op basis van een planmatige aanpak op korte en lange termijn met een duidelijke taakafbakening binnen de eerste- en tweedelijnszorg, komt in mindere mate voor.

Sociale en emotionele De onderwijskundige afspraken en de klasoverschrijdende activiteiten
begeleiding bevorderen een vlotte doorstroming tussen de kleuter- en de lagere afdeling.
School- en klasklimaat

Professionalisering De leraren maken vooral gebruik van teamgerichte nascholingen in
Deskundigheidsbevordering samenwerking met de pedagogische begeleidingsdienst om de deskundigheid en
Nascholingen de handelingsbekwaamheid ten aanzien van de onderzochte leergebieden te verhogen. Weinig teamleden nemen deel aan individuele nascholingen in functie van hun eigen noden.

3.1.1.4 Lager onderwijs: wiskunde

Voldoet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen voor het leergebied wiskunde in voldoende mate. Zij zorgt voor een volledig, evenwichtig en doelgericht aanbod. De evaluatiegegevens over de leerresultaten geven aan dat de meeste leerlingen de vooropgestelde doelen effectief bereiken.

Curriculum

Onderwijsaanbod

Referentiekader

Planning

Evenwichtig en volledig

Samenhang

Brede harmonische vorming

Actief leren

De school maakt gebruik van een onderwijsleerpakket als referentiekader om een evenwichtig, volledig en doelgericht onderwijsaanbod te garanderen.

Het consequente gebruik hiervan draagt mee bij tot een verticale samenhang doorheen de lagere afdeling.

Gradueel opgebouwde begrippenlijsten en richtlijnen aangaande didactische aanpak vormen een functioneel handvat om een gelijkgerichte verwoording van rekenhandelingen te waarborgen binnen de hele basisschool. Schooleigen afspraken rond referentiematen bevorderen de begripsvorming en het inzichtelijk vermogen binnen het domein 'meten'.

Aanvullend op het onderwijsleerpakket voorzien de meeste leraren een extra aanbod dat meer aansluit bij de specifieke noden en behoeften van de klaseigen populatie.

Tijdens diverse en actieve werkvormen krijgen de leerlingen veelvuldig kansen om handelend te leren, te onderzoeken en te meten. De meeste teamleden leveren inspanningen om deze activiteiten nauw te laten aansluiten bij de leefwereld van de kinderen. Sommigen laten nog kansen liggen om een horizontale samenhang te creëren met bijvoorbeeld wereldoriëntatie om zo de band met de werkelijkheid te verhogen.

Materieel beheer

Uitrusting

Ontwikkelingsmaterialen

Leermiddelen

Er zijn voldoende klassikale en individuele (zelfgemaakte) materialen en leermiddelen beschikbaar om het wiskundig denkproces te ondersteunen en te stimuleren.

De referentiekaders aan de klaswanden visualiseren wiskundige inhoud en bepaalde denkstrategieën op een graduele manier. Sommige leraren kwamen nog niet tot een kritische reflectie om de leesbaarheid en functionaliteit van bepaalde wandplaten te verhogen.

Teamleden geven aan dat het beperkt aantal computers in de klassen weinig bijdragen tot een functioneel gebruik hiervan als ondersteunend leer- en differentiatiemiddel.

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

Evenwichtig / representatief

Kindvolgsysteem

Gericht op bijsturing

Leerlingvolgsysteem

De leerkrachten peilen periodiek naar de leerstofbeheersing met voornamelijk methodegebonden en genormeerde evaluatievormen.

De evaluaties vormen, onder meer vanuit foutenanalyses van genormeerde testen, een ondersteuning voor het leer- en onderwijsproces.

De school hanteert een digitaal leerlingvolgsysteem om op een transparante manier de technisch-cognitieve rekenvaardigheden van de kinderen te schetsen.

Rapporteringspraktijk

Evenwichtig / volledig

De kinderen krijgen een cijfermatige beoordeling over het beheersingsniveau van de verschillende leerdomeinen van wiskunde. De school maakte de keuze om deze quotering op te splitsen in 'dagelijks werk' en 'toetsen'. In de rapportage blijft de toelichting door de leraar eerder beperkt tot een algemene appreciatie over de prestaties van de leerling.

Begeleiding	Het zorgteam wendt de resultaten van de genormeerde wiskundetesten binnen het leerlingvolgsysteem aan om op een grondige manier foutenanalyses te maken. Een overzichtslijst met de meest voorkomende wiskundige problemen op leerling- en klasniveau leidt in de meeste klassen tot interventies binnen de eerste- en tweedelijns ondersteuning. Het is nog leerkrachtafhankelijk in welke mate de resultaatsgegevens van permanente evaluaties geanalyseerd en in kaart gebracht worden om tegemoet te komen aan de specifieke noden van de kinderen.
Leerbegeleiding	Tijdens een multidisciplinair overleg (MDO) vervolledigt het team de beeldvorming over de kinderen.
Beeldvorming	In de leerlingendossiers ontbreekt nog een concrete zorgvraag en een gefaseerde aanpak met een duidelijke taakafbakening voor elke kindbetrokkene.
Zorg	Tijdens de inoefenfase trachten leraren kort op de bal te spelen om leerlingen met een vertraagde wiskundige denkontwikkeling te ondersteunen door een verlengde instructie of het aanreiken van extra leermiddelen.
	Kenmerkend voor het wiskundeonderwijs binnen deze school is de onmiddellijke feedback op het individueel werk, de gestructureerde klasinrichting en de doelbewuste didactische aanpak van de meeste leraren. De verhoogde aandacht voor een preventieve basiszorg heeft een duidelijk effect op de leerprestaties van de kinderen. In de meeste klassen tonen bepaalde werk- en groeiperingsvormen een groeiende aandacht voor onderwijs op maat aan. Nog niet alle leraren hebben diverse vormen van binnenklasdifferentiatie in de vingers. Het zorgteam staat voor de uitdaging om hen hierbij te coachen en op te volgen.
	De teamleden respecteren tijdens de wiskundeactiviteiten de gemaakte afspraken in verband met het stimuleren, compenseren, remediëren of dispensereren van individuele leerlingen.

Kwaliteitszorg	De school bevindt zich in een ontwikkelingstraject om met bewust geselecteerde outputgegevens van de genormeerde rekentesten de onderwijskwaliteit op schoolniveau in kaart te brengen en eventueel bij te sturen. De ondernomen acties op leerling- en klasniveau tonen de groeiende aandacht van de school voor interne kwaliteitszorg aan.
-----------------------	---

3.1.1.5 Lager onderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

De lagere afdeling bereikt in voldoende mate de eindtermen voor het leergebied wereldoriëntatie. De planningsdocumenten getuigen van een volledig, evenwichtig en doelgericht aanbod. Het team neemt initiatieven rond actief leren om het werkelijkheidsgericht onderwijs te bevorderen.

Curriculum	Ervaringsdeskundigheid en divers ondersteunend bronnenmateriaal waaronder
Onderwijsaanbod	een onderwijsleerpakket sturen de inhoudelijke invulling van gevarieerde thema's aan. De school bevindt zich in een overgangsfase om geleidelijk aan over te schakelen op een eenvormig onderwijsleerpakket voor de hele lagere afdeling.
Referentiekader	
Planning	
Evenwichtig en volledig	
Samenhang	
Brede harmonische vorming	De digitale leerplanzoeker van de onderwijskoepel staat mee borg om een doelgericht onderwijsaanbod te plannen en te bewaken. Elk leerjaar beschikt over een aanstijplijst met 'systematisch te verwerven/te beheersen leerplandoelen' als referentiekader om een evenwichtig en gevarieerd aanbod te waarborgen.
Actief leren	Deze doeleninventarisatie vormt samen met een gradueel opgebouwde begrippenlijst (op basis van het leerplan) het uitgangspunt om binnen de gehele basisschool afspraken te maken, inhouden af te stemmen of hiaten aan te vullen. Door sterk te focussen op de leerplandoelen ervaren sommige teamleden dat bepaalde aspecten een veeleer uitgebreide cursorische benadering krijgen.

Bij de meeste leraren is een bewuste selectie van een aantal 'focusdoelen' per lesonderwerp nog geen verworvenheid.

Om leerinhouden zo levensecht mogelijk te stofferen, zijn waarnemen, beleven en exploreren uitgangspunten voor het verkennen van de nabije en verdere omgeving van de school. Het klasbeeld weerspiegelt het actuele thema. Ook de aandacht voor de actualiteit is duidelijk aanwezig.

Extra-murosactiviteiten, klasdoorbrekende initiatieven en schoolprojecten dragen niet alleen bij tot een brede harmonische ontwikkeling van elk kind, maar stimuleren ook de sociale cohesie binnen de school.

De meeste leraren hanteren werkvormen waarbij kinderen kansen krijgen om op een coöperatieve en actieve manier van en met elkaar te leren.

De geïntegreerde aandacht voor de leergebiedoverschrijdende eindtermen van 'leren leren' binnen dit leergebied valt in postieve zin op.

Materieel beheer

Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen
Leermiddelen

Tijd- en ruimtekaders maken in alle klassen deel uit van het klasbeeld en zijn gradueel opgebouwd. De mate waarin deze worden aangewend in functionele contexten, vraagt voor sommige leraren nog een kritische reflectie.

Waar mogelijk wenden de teamleden op een functionele en geïntegreerde manier de digitale en audio-visuele leermiddelen aan om het onderwijs te verlevendigen. Enkele leraren slagen er in om met behulp van de computer leerlingen op een doeltreffende manier informatie te laten opzoeken. In bepaalde klassen kadert het boekenaanbod binnen het behandelde thema. De informatieve boeken van sommige klasbibliotheken zijn aan actualisering toe. Een divers aanbod aan materialen laat de leerlingen toe om al handelend en onderzoekend technische systemen en processen te ontdekken of te ontwikkelen.

Evaluatie

Evaluatiepraktijk
Evenwichtig / representatief
Leerlingvolgsysteem

De afstemming tussen de geselecteerde leerplandoelen, de leerplanvisie en de klaseigen evaluaties kan nog aan belang winnen. Het team kwam nog niet tot een kritische reflectie om op een meer brede en alternatieve manier bepaalde aspecten van dit leergebied te evalueren.

Het leerlingvolgsysteem bevat geen informatie over de beginsituatie of de verworven competenties van kinderen binnen dit leergebied.

Rapporteringspraktijk
Evenwichtig / volledig

De leerlingen en de ouders krijgen via het rapport geringe informatie over de vorderingen binnen wereldoriëntatie. Het rapport omvat een globale beoordeling voor dit leergebied. Dit geeft een beperkt en weinig evenwichtig beeld van de leerprestaties, de attitudes en vaardigheden van de kinderen voor de verschillende domeinen. Een directe link met de gerealiseerde leerplandoelen is niet aanwezig.

Begeleiding

Leerbegeleiding
Zorg

Differentiatie in het aanbod en de aanpak van wereldoriëntatie behoort nog niet tot de schoolcultuur. De meeste teamleden spelen in beperkte mate in op eigen interesses van leerlingen waarvoor ze eigen leerdoelen kunnen formuleren en een individuele leerweg uitstippelen.

Professionalisering

Deskundigheidsbevordering
Nascholingen
Interne expertise

Het is vooral door de open sfeer en de informele overlegmomenten dat teamleden ervaringen met elkaar delen om hun aanbod rijk te stofferen. De school kwam nog niet tot een strategische aanpak om interne expertise en goede praktijkervaringen systematisch te laten doorstromen op schoolniveau.

3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	ja, neen
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)	ja
Neemt de school de reglementering inzake vakantieperioden en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°)	ja
Wordt de officiële school begeleid door de begeleidingsdienst van het GO!, OVSG of POV? (decreet bao - art. 62,§2,4°)	ja

3.2 Respekteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	ja, neen
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)	ja
• geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhangen	ja
• de bijdrageregeling	ja
• de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal	ja
• de afspraken in verband met het rookverbod	ja
• het orde- en tuchtreglement van de leerlingen met inbegrip van de beroepsmogelijkheden	ja
• de procedures volgens welke getuigschriften worden toegekend	ja
• de procedure volgens welke beroep kan worden ingediend tegen een beslissing van de klassenraad met betrekking tot het getuigschrift	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen	ja
• afspraken in verband met huiswerk, agenda's en rapporten	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)	ja
Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)	ja
• de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt	ja
• de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen	ja
• de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert	ja
• de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs	ja
• de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen	ja
Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)	ja
Zorgt de school voor een correcte invulling van het zorgbeleid? (decreet bao - art. 153 septies, enkel van toepassing binnen een scholengemeenschap)	ja
Respekteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Bewaart de school de bepaalde lijsten, notulen en dossiers met betrekking tot het getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Verloopt het afleveren van attesten aan leerlingen die geen getuigschriften krijgen, correct? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respekteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 48)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Evaluatie

4.1.1 Evaluatiepraktijk

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor ondersteuning.

Motivering

De school bracht de beoogde doelstellingen van haar evaluatiepraktijk nog niet in kaart. De visie binnen de leerplannen rond evaluatie was nog geen onderwerp van een teamgericht overleg. Momenteel ontbreken op schoolniveau eenduidige afspraken om op een brede en doelgerichte manier de evolutie van kinderen in beeld te brengen. Het team hanteert diverse evaluatievormen waarbij vooral de nadruk ligt de op de meetbare aspecten van de denkontwikkeling en in mindere mate op vaardigheden en attitudes.

De leraren screenen de kleuters naar welbevinden, betrokkenheid en competenties voor verschillende ontwikkelingsaspecten. Kenmerkend voor de evaluatiepraktijk in de kleuterafdeling is de weinig doelgerichte keuze van te observeren items. Hierdoor laat het team kansen liggen om hun aanbod kritisch in vraag te stellen en de kleuters permanent in hun leerproces te begeleiden. In de lagere afdeling zijn zowel eigen toetsen, methodegebonden evaluaties en genormeerde testen sturend voor de evaluatiepraktijk. Het is nog leerkrachtafhankelijk in welke mate de resultaten van permanente evaluaties geanalyseerd en in kaart gebracht worden om tegemoet te komen aan de specifieke noden van de kinderen. Onmiddellijke, mondelinge feedback door de klasleraar of klasgenoten ondersteunt op een effectieve manier het leer- en ontwikkelingsproces van de leerlingen.

De grondige analyse van genormeerde testen door het zorgteam toont de groeiende intentie van de school aan om op basis van bewust geselecteerde resultaatsgegevens de onderwijskwaliteit kritisch in vraag te stellen en eventueel bij te sturen.

De school onderzocht de doeltreffendheid van haar evaluatiepraktijk nog niet. Ze kwam nog niet tot een afstemming van de geselecteerde leerplandoelen met de gehanteerde evaluatiekanalen.

Op schoolniveau was de evaluatiepraktijk de laatste jaren geen onderwerp van discussie. Hierdoor zijn er nog weinig bijstellingen in de richting van een bredere en doelgerichte evaluatiepraktijk.

4.1.2 Rapporteringspraktijk

De school staat voor de kwaliteitsbewaking van deze variabele aan het begin van een ontwikkelingsproces.

Motivering

De school heeft afspraken om systematisch mondeling en schriftelijk te communiceren over de ontwikkeling en resultaten van de leerlingen. Deze richtlijnen zijn vooral gefocust op organisatorische aspecten. De rapporteringspraktijk is niet aangestuurd vanuit een breed gedragen visie met vooropgestelde doelen. De krachtlijnen van het leerplan worden weinig gehanteerd.

De schriftelijke rapportering sluit voornamelijk aan op de methodegebonden en schooleigen evaluaties. Voor de minder meetbare leergebieden en domeinen is de rapporteringspraktijk weinig representatief voor het aangereikte onderwijsaanbod. Een goede verhouding van kennis, inzichten, vaardigheden en attitudes is niet herkenbaar. De geschreven beoordeling door de leraar blijft vaak beperkt tot een algemene appreciatie over de prestaties van de leerling.

De mondelinge rapportering aan de ouders verloopt in de kleuter- en lagere afdeling via een aantal formele overlegmomenten. Extra contacten en de informele informatie-uitwisseling vullen deze aan.

De leraren maken gebruik van digitale hulpmiddelen om de rapportering te ondersteunen.

De rapportage binnen het leerlingvolgsysteem ondersteunt op een constructieve wijze de interne communicatie over de vorderingen van de leerling. De school beschikt over afspraken, richtlijnen en procedures die een referentiekader vormen voor de betrokkenen binnen het leerlingvolgsysteem.

Vermits de school vooraf nog niet de effecten vastlegt die ze wil bereiken met haar rapporteringspraktijk, is het onderzoek naar de doeltreffendheid ervan, nog niet aan de orde.

Hoewel de voorbije jaren al aanpassingen aan het rapport zijn gebeurd, is de rapporteringspraktijk nog te weinig onderwerp geweest van interne evaluatie. De planmatige uitwerking van een gezamenlijk gedragen visie rond evalueren en rapporteren - in relatie met het leerplan - zal de ontwikkeling van een brede en verdiepende rapporteringspraktijk ondersteunen.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Binnen de school heerst een open en participatieve cultuur. De collegiale verbondenheid en een sterke betrokkenheid van het team zijn duidelijk aanwezig. De directeur kan rekenen op een ondersteunend netwerk en een grote inzet van alle teamleden om het beleid mee vorm te geven. Zowel de personeelsorganisatie als de uitwerking van onderwijskundige aspecten ondersteunen de schoolwerking. De aansturing gebeurt vooral vanuit het intern beleid en kan nog aan doeltreffendheid winnen door de gezamenlijke betrokkenheid en verantwoordelijkheid gericht op te volgen. De samenwerking met en de aansturing van verschillende onderwijskundige en organisatorische aspecten vanuit het beleid op niveau van de scholengemeenschap en het schoolbestuur heeft een positieve invloed op de schooleigen werking.

Ondanks het stijgende leerlingenaantal, profileert de school zich nog steeds als een zorgzame dorpsschool waarbij de laagdrempeligheid kenmerkend is. De twee nabijgelegen vestigingsplaatsen, die samen één basisschool vormen, werken vanuit een gelijkgerichte koersbepaling en uitvoering van de schoolwerking. Het schoolteam vertoont een sterke vernieuwingsbereidheid gericht op bijstellingen in het onderwijskundig handelen ten gevolge van de wijzigende instroomkenmerken.

In de school heerst een positieve overlegcultuur bij de meeste teamleden. Dit blijkt uit de goede parallelwerking, de klas- en niveauoverschrijdende afspraken en activiteiten, de vele informele en formele overlegmomenten. De school kwam nog niet tot een kritische reflectie over een meer efficiënte invulling van de personeelsvergaderingen voor zowel de kleuter- als lagere afdeling.

De uitgebreide analyse door het zorgteam van genormeerde testen toont de groeiende aandacht van de school voor interne kwaliteitszorg aan. Momenteel leiden deze analysegegevens vooral tot bijsturing op leerling- of klasniveau.

Een professionaliseringsbeleid met aandacht voor de individuele deskundigheidsbevordering van alle teamleden om de onderwijskwaliteit te bevorderen, heeft nog groeimogelijkheden.

De school ontwikkelde een expliciete visie rond talenbeleid en bracht de concrete uitwerking hiervan op een brede manier in kaart. Ze slaagt erin om op een gestructureerde en strategische manier tegemoet te komen aan de specifieke taalleerbehoefte van de schoolpopulatie. Waardevolle initiatieven zoals de verteltassen, het uitwerken van een taalactiveringsprogramma, de laagdrempelige communicatie met ouders zijn hiervan enkele voorbeelden.

Sinds dit schooljaar genereert de school extra-uren door de nieuwe omkadering van het gelijke onderwijskansenbeleid. De school wendt haar SES-lestijden efficiënt aan aansluitend bij de wijzigende inputfactoren. De acties zijn gericht op het bereiken van vooropgestelde doelen en worden na evaluatie doelgericht bijgestuurd. De coördinatie van het schooleigen zorg- en gelijkekansenonderwijs verloopt kwaliteitsvol.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De geïntegreerde benadering van de verschillende inzichten, vaardigheden en attitudes voor de leergebieden wiskundige initiatie en wereldoriëntatie in het kleuteronderwijs.
- De bewaking van het leerplangericht onderwijsaanbod in het kleuteronderwijs.
- Het leerplangerichte en evenwichtige onderwijsaanbod voor de leergebieden wiskunde en wereldoriëntatie in het lager onderwijs.
- De functionele begrippenlijsten, afgestemd op de leerplandoelen, voor wereldoriëntatie en wiskunde die een opbouwende leerlijn stroomlijnen doorheen de basisschool.
- De aandacht voor actieve en coöperatieve werkvormen ondersteund door een ruim aanbod aan materialen en leermiddelen in het lager onderwijs.
- Het stimulerend pedagogisch leerklimaat in het lager onderwijs.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De grondige foutenanalyse van de genormeerde rekentesten met het oog op kwaliteitsverbetering.

Wat betreft het algemeen beleid

- De collegiale verbondenheid, de gezamenlijke betrokkenheid en de vernieuwingsbereidheid van het team.
- Het gedeeld leiderschap.
- De doelgerichte uitvoering en coördinatie rond het gelijke onderwijskansenbeleid.
- De groeiende cultuur van zelfevaluatie en interne kwaliteitszorg.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De doelbewuste planning en evenwichtige invulling van het onderwijsaanbod aan de hand van functionele planningsdocumenten voor de leergebieden wiskundige initiatie en wereldoriëntatie in het kleuteronderwijs.
- De leerinhoudelijke afstemming van het onderwijsaanbod in een aantal klassen op het ontwikkelingsniveau van de kleuters.
- Een stimulerende klas- en leeromgeving om de leerplanrealisatie voor de onderzochte leergebieden in een aantal klassen in het kleuteronderwijs te ondersteunen.
- De verdere uitwerking van een doelgerichte en gefaseerde aanpak binnen de eerstelijnszorg in het kleuteronderwijs om de vooropgestelde leerdoelen na te streven.
- Een haalbare doelenselectie nastreven binnen het leergebied wereldoriëntatie in het lager onderwijs.
- Realistische en occasionele contexten aanwenden om het oplossingsgericht denken van kinderen binnen het rekenonderwijs te stimuleren in het lager onderwijs.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Een brede en doelgerichte observatie-, evaluatie- en rapporteringspraktijk ontwikkelen in relatie met de vooropgestelde leerplandoelen, gekaderd binnen een gedragen visie.

Wat betreft het algemeen beleid

- Een gerichte coaching, sturing en opvolging van vernieuwings- en implementatieprocessen tot op de klasvloer.
- Een professionaliseringsbeleid met aandacht voor de individuele deskundigheidsbevordering van alle teamleden om de onderwijskwaliteit te bevorderen.

7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG

7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen':

GUNSTIG

voor **kleuteronderwijs** en **lager onderwijs**.

7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de overige erkenningsvoorwaarden:

GUNSTIG

Namens het inspectieteam	Voor kennisname
Leen Willems de inspecteur-verslaggever	Naam: het bestuur of zijn gemandateerde
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling	